

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
الحجرات

مجموعه خوانین و مقررات

وکالت

تندیس
زرین

نشر تندیس زرین

تدوین: رضا زندهگل

سرشناسه	: زنده گل، رضا، ۱۳۶۷ -
عنوان قراردادی	: ایران، قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	: مجموعه قوانین و مقررات وکالت/ تدوین رضا زنده گل.
مشخصات نشر	: تهران: تندیس زرین، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری	: ۱۰۵ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۸۱۴۶-۱۶-۴
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
موضوع	: وکالت -- ایران -- Mandate (Contract)
	: وکلای دادگستری -- ایران -- Lawyers
رده بندی کنگره	: KMH۸۶۴
رده بندی دیویی	: ۳۴۶/۵۵۰۲۹
شماره کتابشناسی ملی	: ۹۸۰۴۳۱۳
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیپا

نام کتاب	: مجموعه قوانین و مقررات وکالت
ناشر	: تندیس زرین
تدوین	: رضا زنده گل
نوبت و سال چاپ	: اول - ۱۴۰۳
شمارگان	: ۱۰۰
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۸۱۴۶-۱۶-۴

دفتر انتشارات و مرکز پخش: ۰۲۱-۶۶۹۸۱۰۵۱

[nashretandisezarin](https://www.instagram.com/nashretandisezarin)

www.tandisezarin.com

nashretandisezarin@gmail.com

کلیه حقوق برای مؤلف و ناشر محفوظ است.

سخن ناشر

رشته حقوق یکی از پرطرفدارترین و جذاب‌ترین رشته‌های دانشگاهی در کشور می‌باشد، این رشته بسیار گسترده است و جنبه‌ها و ابعاد مختلف زندگی بشر را در سطح خرد و کلان دربر می‌گیرد و همه افراد به گونه‌های مختلف به دانش حقوق نیازمندند و از آن بهره می‌برند. مدرسه حقوق در سال ۱۲۹۸ در ایران زیر نظر وزارت عدلیه تأسیس شد و به آموزش حقوق می‌پرداخت. در سال ۱۳۱۳ شمسی با تأسیس دانشگاه تهران، مدرسه حقوق با مدرسه تجارت و مدرسه سیاسی تلفیق شد و دانشکده حقوق و علوم سیاسی و اقتصادی را به وجود آورد. مجدداً در سال ۱۳۴۰ شمسی نام این دانشکده تغییر کرد و به دانشکده حقوق و علوم سیاسی تبدیل شد و تا به امروز تحت همین عنوان دانشجو می‌پذیرد. علاوه بر این به تدریج، رشته حقوق در دانشگاه‌های مختلف کشور گسترش یافت و تدریس می‌شود.

رشته حقوق ناظر بر تمام روابط اجتماعی مردمان یک سرزمین است که آثار حقوقی دارد. روابط اجتماعی شامل دایره گسترده‌ای از ارتباطات می‌شود. در واقع حقوق قوانین و مقررات ناظر بر همه این رابطه‌هاست. ارتباطاتی چون ارتباط بین دولت و مردم، ارتباط میان مردم، ارتباط میان دولت‌ها، ارتباط میان قوای سه‌گانه و ... موضوع رشته حقوق است. حقوق به موضوعاتی مثل مالکیت، قراردادها، مسئولیت‌های اشخاص، قواعد مربوط به ارث، وصیت، ولادت، اقامتگاه اشخاص، مسئولیت‌های ناشی از حوادث و ... می‌پردازد.

با وجود گستردگی رشته حقوق، دانشجویان نیاز به مطالب و منابع روزآمد جهت تناسب و همسویی با مطالب حقوقی داشته بنابراین ضرورت و نیاز دانشجویان به بروزترین و روزآمدترین منابع و کتب حقوقی، امری اجتناب‌ناپذیر می‌باشد.

در همین راستا انتشارات تندیس زرین مفتخر است به‌عنوان انتشاراتی پیشرو در زمینه نشر کتب موردنیاز جامعه حقوقی علی‌الخصوص در زمینه منابع آزمون‌های: وکالت (کانون وکلا و مرکز وکلای قوه قضائیه)، مشاوران حقوقی، قضاوت، سردفتری، کارشناسی ارشد، کارشناسان رسمی، اعتبار، داوری و ... گام بردارد. امید است که این انتشارات سهمی هرچند کوچک در گسترش علم و آگاهی حقوقی در جامعه داشته باشد. تندیس زرین مبتکر برترین شیوه‌های مطالعاتی است، که در یادگیری سریع‌تر مطالب کمک بسزایی دارد.

مدیر مسئول: شهرام خلخالی

فهرست

قانون وکالت مصوب ۱۳۱۵..... ۶

فصل اول- وکیل و شرایط وکالت..... ۶

فصل دوم- تشکیلات و کلاء..... ۷

فصل سوم- حقوق و وظایف..... ۷

فصل چهارم- در تعقیب و مجازات انتظامی و کلا..... ۱۰

فصل پنجم- مقررات مختلفه..... ۱۰

قانون کیفیت اخذ پروانه وکالت دادگستری مصوب ۱۳۷۶/۱/۱۷ با اصلاحات و الحاقات

بعدی..... ۱۱

نظامنامه قانون وکالت مصوب ۱۳۱۶/۳/۱۹ وزیر عدلیه با اصلاحات و الحاقات بعدی..... ۱۵

فصل اول- در تعیین وکلا محدود و کارگشایان و درخواست پروانه وکالت..... ۱۵

فصل دوم- در تشکیلات کانون و کلاء و معاضدت قضائی..... ۱۸

فصل سوم- در ترفیع..... ۲۰

فصل چهارم- در تکالیف و تشکیلات دارالوکاله..... ۲۱

فصل پنجم- در لباس..... ۲۲

فصل ششم- نظامنامه مربوطه به حق الوکاله و هزینه مسافرت..... ۲۳

فصل هفتم- نظامنامه قانون وکالت در تعقیب و محاکمه انتظامی و کلاء عدلیه..... ۲۶

قسمت اول- طرز رسیدگی به شکایات و تخلفات..... ۲۶

قسمت دوم- در قرار منع تعقیب و ادعانامه..... ۲۷

قسمت سوم- در طرز ابلاغ و مواعد..... ۲۷

قسمت چهارم- در محاکمه بدوی و تجدیدنظر و مواعد آن..... ۲۸

قسمت پنجم- مقررات مختلفه..... ۲۹

لایحه استقلال کانون وکلای دادگستری مصوب ۱۳۳۳/۱۲/۵ با اصلاحات و الحاقات بعدی..... ۳۰

آیین نامه اجرایی لایحه قانونی استقلال کانون وکلای دادگستری مصوب ۱۴۰۰/۴/۲ رئیس قوه

قضاییه با اصلاحات ۱۴۰۲/۴/۱۱..... ۳۶

بخش اول- کلیات..... ۳۶

بخش دوم- انتخاب هیئت مدیره..... ۳۷

بخش سوم- انتخابات هیئت رئیسه کانون و وظایف آن..... ۴۰

بخش چهارم - آزمون ورودی، پروانه وکالت و کارآموزی: ۴۲

بخش پنجم - درجه‌بندی وکلا و ترفیعات: ۵۰

بخش ششم - تعهدات و وظایف وکلا: ۵۱

بخش هفتم - دادسرا و دادگاه انتظامی: ۵۹

بخش هشتم - تخلفات و مجازات‌های انتظامی: ۶۳

بخش نهم - اجرای احکام انتظامی: ۷۰

بخش دهم: سایر مقررات: ۷۱

آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۸۷ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی اجتماعی و فرهنگی جمهوری

اسلامی مصوب ۱۳۹۷/۱۱/۲۸ رئیس قوه قضاییه با اصلاحات و الحاقات تا ۱۴۰۰/۵/۱۰ ..... ۷۴

قانون تشکیل صندوق حمایت وکلا و کارگشایان دادگستری مصوب ۱۳۵۵/۱۰/۲۹ با اصلاحات

و الحاقات بعدی ۸۴

آیین‌نامه اجرایی ماده (۸) قانون تشکیل صندوق حمایت وکلا و کارگشایان دادگستری

مصوب ۱۳۷۷/۱۲/۵ با اصلاحات و الحاقات بعدی ۸۷

فصل اول - نرخ و نحوه وصول آن: ۸۷

فصل دوم - تعهدات صندوق: ۸۸

بخش اول - مستمری بازنشستگی: ۸۸

بخش دوم - مستمری از کارافتادگی کلی: ۸۸

بخش سوم - مستمری بازماندگان: ۸۹

فصل سوم - احتساب سوابق: ۹۰

فصل چهارم - نحوه بهره‌برداری از وجوه صندوق: ۹۰

فصل پنجم - سایر مقررات: ۹۱

آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۰ قانون تشکیل صندوق حمایت وکلا و کارگشایان دادگستری مصوب

۱۳۷۸/۱۲/۲۱ رئیس قوه قضاییه ۹۳

آیین‌نامه صدور جواز وکالت اتفاقی (موقت) مصوب ۱۳۷۸/۳/۳ ..... ۹۵

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام، در خصوص انتخاب وکیل توسط اصحاب دعوی

مصوب ۱۳۷۰/۷/۱۱ ..... ۹۷

آیین‌نامه تعرفه حق‌الوکاله، حق‌المشاوره و هزینه سفر وکلای دادگستری مصوب

۱۳۹۸/۱۲/۲۸ رئیس قوه قضاییه ۹۸

قانون وکالت مصوب ۱۳۱۵

فصل اول- وکیل و شرایط وکالت

ماده ۱- وکالت

در عدلیه دارای درجات ذیل است:

۱- وکالت در محاکم صلح و بدایت و استیناف و تمیز.

۲- وکالت در محاکم صلح و بدایت و استیناف.

۳- وکالت در محاکم صلح و بدایت.

تبصره- وزارت عدلیه می‌تواند برحسب ضرورت و احتیاج از داوطلبان شغل وکالت که معلوماتشان کافی برای درجات سه‌گانه نیست مطابق نظامنامه مخصوص امتحان نموده اجازه وکالت در محاکم صلح یا نزد مأمورین صلح و حوزه‌های معین بدهد. اگر داوطلب مزبور در حین اجرای این قانون مشغول وکالت بوده و صلاحیت او برای درجات سه‌گانه فوق تصدیق نشده است از امتحان معاف خواهد بود این اشخاص کارگشا نامیده می‌شوند.

ماده ۲- اشخاصی که واجد معلومات کافی برای وکالت در عدلیه نباشند اگر بخواهند برای اقریبای سببی یا نسبی خود تا درجه دوم از طبقه سوم وکالت بنمایند ممکن است به آن‌ها در سال سه نوبت جواز وکالت اتفافی داده شود.

مواد ۳ تا ۵- نسخ شده است.

ماده ۶- اشخاصی که به موجب حکم محکمه انتظامی ممنوع‌الوکاله شده‌اند هرگاه موجب حکم صرفاً فقد معلومات بوده می‌توانند از مقررات تبصره ۲ ماده یک استفاده نمایند. هرگاه ممنوعیت آن‌ها فقط از جهات اخلاقی بوده پس از پنج سال از تاریخ صدور حکم می‌توانند اعاده حیثیت نمایند مشروط بر این‌که در مدت مزبور اعمال منافی اخلاقی از آن‌ها مشاهده نشده باشد هرگاه ممنوعیت آن‌ها از دو جهت بوده در صورت گذشتن پنج سال نیز می‌توانند از مورد تبصره ۲ ماده یک استفاده نمایند.

ماده ۱۵- پروانه وکالت باید همه‌ساله مطابق تعرفه ذیل تمبر شود:

برای پروانه وکالت درجه اول ۴۰۰۰ ریال

برای پروانه وکالت درجه دوم ۲۰۰۰ ریال
 برای پروانه وکالت درجه سوم ۱۵۰۰ ریال
 برای پروانه کارگشایی به تفاوت نقاط از ۵۰۰ تا ۵۰۰۰ ریال
 برای پروانه وکالت اتفاقی هر دفعه ۱۰ ریال

فصل دوم- تشکیلات وکلاء

ماده ۲۲- دفتر اوراق راجعه به وکالت باید مطابق نمونه‌ای که کانون مرکز تعیین می‌نماید تهیه شود، درآمد کانون هر محل به مصرف خود آن کانون خواهد رسید.

ماده ۲۳- وکلای عدلیه مکلف‌اند همه‌ساله در سه دعوی حقوقی به‌عنوان معاضدت قبول وکالت نمایند و چنانچه موکل محکوم‌له واقع شود حق‌الوکاله قانونی از آنچه که وصول شود به او پرداخت خواهد شد، پنج یک آن متعلق به کانون است.

ماده ۲۴- کسانی‌که قدرت تأدیه حق‌الوکاله ندارند می‌توانند از کانون تقاضای معاضدت نمایند مشروط به این‌که دعوی با اساس و راجع به شخص تقاضاکننده باشد. طرز تقاضا و سایر شرایط لازمه برای معاضدت قضایی را وزارت عدلیه به‌موجب نظامنامه معین خواهد نمود.

فصل سوم- حقوق و وظایف

ماده ۲۸ (اصلاحی ۱۳۴۶/۳/۱۴)- در صورتی‌که وکیل در دو یا چند دادگاه اعم از جنایی و غیر آن دعوت شود و جمع بین اوقات ممکن نباشد باید حضور در دیوان جنایی و دیوان کیفر را مقدم بدارد و به دادگاه یا دادگاه‌های دیگر لایحه بفرستد یا در صورت داشتن حق توکیل وکیل دیگری را اعزام بدارد.

در صورتی‌که وکیل در دو یا چند دادگاه غیر از دادگاه جنایی و دیوان کیفر دعوت شود و جمع بین اوقات ممکن نباشد در دادگاهی که حضور خود را لازم می‌داند حاضر می‌شود و به دادگاه‌های دیگر لایحه می‌فرستد یا در صورت داشتن حق توکیل وکیل دیگری را اعزام می‌دارد.

جلسه رسیدگی در هر حال از این جهت تجدید نخواهد شد مگر آنکه حضور وکیل در دادگاه ضروری باشد که در این صورت یا به دادگاه مذکور وکیل دیگری می‌فرستد و یا اگر حق توکیل نداشته باشد نسخه‌ثانی اخطاریه دادگاه جنایی با دیوان کیفر را ضمن لایحه‌ای برای اعتذار از حضور تقدیم دادگاه می‌کند و در صورت اخیر فقط برای یک نوبت تجدید خواهد شد.

تبصره ۱- وکیل باید دادگاه جنایی را بر دیوان کیفر مقدم بدارد و در صورتی‌که در دو یا چند دادگاه جنایی یا دیوان کیفر دعوت شده باشد حضور وکیل در هر یک از دادگاه‌های مذکور

برحسب تقدم تاريخ ابلاغ از طرف دادگاه خواهد بود.

تبصره ۲- عزل یا استعفا یا تعیین وکیل جدید باید در موقعی به عمل آید که موجب تجدید جلسه نشود. در صورت عدم رعایت این ترتیب استعفا و عزل و تعیین وکیل جدید برای این جلسه پذیرفته نمی‌شود و دادگاه به رسیدگی ادامه می‌دهد.

تبصره ۳- هرگاه جلسه دادگاه جنایی یا هر دادگاه جزایی دیگر که حضور وکیل متهم در آن ضرورت دارد به معاذیر قانونی وکیل تجدید شود، رئیس دادگاه مکلف است بلافاصله وکیل انتخابی برای متهم تعیین کند و وقت دادرسی را به وکیل مذکور ابلاغ کند. هرگاه در جلسه بعد وکیل قبلی یا وکیل دیگری که متهم انتخاب و معرفی کرده است در دادگاه حضور یابد و از متهم دفاع نماید دادرسی با حضور او ادامه خواهد یافت و الا وکیل انتخابی دادگاه از متهم دفاع می‌کند و دادگاه حکم خواهد داد.

ماده ۲۹- از وکلایی که حق وکالت در توکیل دارند هیچ عذری برای عدم حضور در جلسه پذیرفته نمی‌شود.

هرگاه وکلی در یک ساعت در دو محکمه دعوت شده باشد باید به یکی از دو محکمه که نسبت به دعوی مطروح در آنجا وکالت در توکیل دارد وکیل بفرستد و در دیگری خود حاضر شود.

ماده ۳۰- وکیل باید اسراری را که به وسیله وکالت از طرف موکل مطلع شده و همچنین اسرار مربوط به حیثیات و شرافت و اعتبارات موکل را حفظ نماید.

ماده ۳۱- وکلا باید وکالت انتخابی حقوقی و جزایی را که در حدود قوانین و نظامات به آن‌ها ارجاع می‌شود قبول نمایند.

تبصره- مقصود از وکالت انتخابی وکالتی است که از طرف محکمه در موارد جزایی و از طرف کانون در امور حقوقی به آن‌ها ارجاع می‌شود.

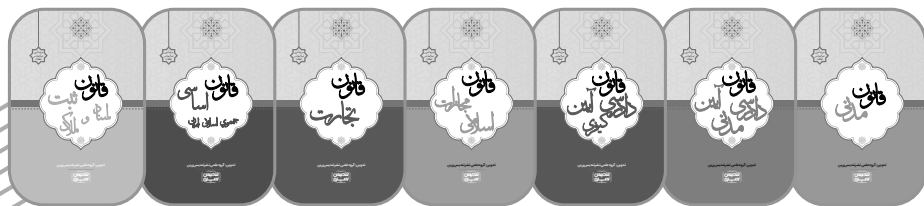
ماده ۳۲- وکلا باید با موکل خود قرارداد حق الوکاله تنظیم و مبادله نمایند و نسخه ثانی قرارداد را به ضمیمه وکالت‌نامه به دفتر محکمه تسلیم دارند قرارداد حق الوکاله و فهرست اسنادی که موکل به وکیل می‌سپارد و همچنین قبوض وجوهی که وکیل دریافت می‌دارد مطابق نمونه‌ای است که از طرف وزارت عدلیه معین خواهد شد.

ماده ۳۳- قرارداد حق الوکاله که به موجب نظامنامه وزارت عدلیه معین می‌شود باید به ترتیب تضاعد نسبت به مدعی و نسبت به مراحل محاکمه بدایت و استیناف و تمیز معین شود. برای خسارتی که محکوم‌له می‌تواند از محکوم‌علیه مطالبه نماید، همچنین میزان مخارج مسافرت‌هایی که وکلا عدلیه برای امور وکالتی می‌نمایند نیز مطابق تعرفه‌ای است که وزارت عدلیه تنظیم می‌نماید.

ماده ۳۴- دریافت هر وجه یا مالی از موکل یا گرفتن سند رسمی یا غیررسمی از او علاوه بر

برخی قوانین نشر تندیس زرین

۱ قانون مدنی

۲ قانون آیین دادرسی مدنی

۳ قانون آیین دادرسی کیفری

۴ قانون مجازات اسلامی

۵ قانون تجارت

۶ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

۷ قانون ثبت اسناد و املاک